

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/56/2017
Identifikačné číslo spisu: 1112010254
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1112010254.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného Ing. T. T. pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 23. novembra 2017 v Bratislave dovolanie obvineného Ing. T. T. podané prostredníctvom obhajkyne JUDr. Adriany Ručkayovej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2017, sp. zn. 1To/43/2016, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. T. T. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 8. septembra 2015, sp. zn. 7T/23/2012 v spojení s opravným uznesením z 24. apríla 2017, sp. zn. 7T/23/2012 uznal obvineného Ing. T. T. za vinného z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

ako námestník generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu v Bratislave povereným na konanie za generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu v súvislosti s riešením reštitučných nárokov oprávnených osôb v čase od 29. marca 2007 do 10. apríla 2007 napriek tomu, že dohody o plnení reštitučného nároku neboli vypracované príslušnými regionálnymi odbormi Slovenského pozemkového fondu, použitím neoprávnene dôrazného konania z titulu svojho nadriadeného postavenia zabezpečil na generálnom riaditeľstve Slovenského pozemkového fondu v Bratislave od pracovníkov regionálneho odboru Slovenského pozemkového fondu Ing. Z. U. a JUDr. Ing. E. T., aby podpísali príslušné podklady, kontrolné listy, dohody o riešení reštitučného nároku, na základe ktorých boli Ing. U. Z. pripravené a vypracované zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva v katastrálnych územiach R. J., R., H., T. s oprávnenými osobami:

- U. J., rod. A., bytom F., J. XXXX/XX,
- Ing. I. B., rod. B., bytom P., B. S. XX/XX,
- E. R., rod. E., bytom P., M. XX,
- RNDr. R. R., bytom T., V. XX,

hoci predmetné zmluvy neboli vypracované a pripravené k tomu príslušnými pracovníkmi regionálnych odborov. Obvinený Ing. T. T. pritom sám svojvoľne a neodôvodnene určil konkrétnych reštituentov, ako aj katastrálne územia, v ktorých parcely boli predmetom prevodu, aj keď vedel, že pri ich vypracovaní nebol dodržaný úradný postup organizačných útvarov Slovenského pozemkového fondu, stanovený zákonom alebo na základe zákona vydaných predpisov Slovenského pozemkového fondu, čím došlo k porušeniu zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, Štatútu Slovenského pozemkového fondu, zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, interného pokynu generálneho riaditeľa č. 1/1999, ktorým sa upravuje postup Slovenského pozemkového fondu pri uzatváraní zmlúv a ich evidencií, článku II písmeno a/, odseku ae/, článku VIII bod 1, článku IX bod 1, veta druhá, interného pokynu generálneho riaditeľa číslo 11/1999 v znení neskorších predpisov a doplnkov upravujúceho zásady a postup Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní reštitučných nárokov.

Následne po tom, ako bolo Správou katastra Poprad prerušené konanie o návrhu na vklad podľa:

- Zmlúv o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva medzi Slovenským pozemkovým fondom a U. J. z 10. apríla 2007, prerušené rozhodnutím Správy katastra Poprad,
- Č. V-2383/2007 zo 14. mája 2007 ZoBPVkp na LV XXX, XXX, XXX,
- Č. V-2385/2007 z 21. mája 2007 ZoBPVkp na LV XXX, XXX, XXX,

obvinený Ing. T. T. v presne nezistený čas od 25. mája 2007 a 28. júna 2007 zabezpečil vypracovanie dodatkov k zmluve o prevode vlastníctva k pozemkom, ktorý antedatoval dátumom z 10. apríla 2007 v čase svojho poverenia, v ktorom už boli odstránené nedostatky spôsobujúce prerušenie konania, a opätovne požiadal o zavkladovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom Správu katastra v Poprade návrhom sp. zn. DE/2007/03636-403 zo dňa 10. apríla 2007, doručený Správe katastra Poprad 28. júna 2007, ktorý podpísal ako zástupca generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu, hoci v čase podpisu dodatku a jeho návrhu na vklad už na konanie za generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu nemal oprávnenie, ktorého platnosť poverenia uplynula 10. apríla 2007,

- zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva medzi Slovenským pozemkovým fondom a Ing. I. B. z 10. apríla 2007, prerušené rozhodnutím Správy katastra Poprad č. V-2560/2007 zo dňa 28. mája 2007, obvinený Ing. T. T. v presne nezistený čas od 29. mája 2007 do 28. júna 2007 zabezpečil vypracovanie dodatku k zmluve o prevode vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré antedatoval dátumom z 10. apríla 2007 v čase svojho poverenia, v ktorom už boli odstránené nedostatky spôsobujúce prerušenie konania, a opätovne požiadal o zavkladovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva k pozemkom v Poprade návrhom sp. zn. DE/2007/03630-403 zo dňa 10. apríla 2007, doručený Správe katastra Poprad 28. júna 2007, ktorý podpísal ako zástupca generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu, hoci v čase podpisu dodatku a jeho návrhu na vklad už na konanie za generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu nemal oprávnenie, ktorého platnosť poverenia uplynula 10. apríla 2007,

- zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva medzi Slovenským pozemkovým fondom a E. R., rod. E. z 10. apríla 2007, prerušené rozhodnutím Správy katastra Poprad č. V-2384/2007 zo dňa 28. mája 2007, obvinený Ing. T. T. v presne nezistený čas od 29. mája 2007 do 28. júna 2007 zabezpečil vypracovanie dodatku k zmluve o prevode vlastníckeho práva k pozemkom, ktorý antedatoval dátumom z 10. apríla 2007 v čase svojho poverenia, v ktorom už boli odstránené nedostatky spôsobujúce prerušenie konania, a opätovne požiadal o zavkladovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom Správu katastra v Poprade návrhom sp. zn. DE/2007/03636-403 z 10. mája 2007 (10. apríla 2007) vypracovaný Ing. U. Z., doručený Správe katastra Poprad 28. júna 2007, ktorý podpísal ako zástupca generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu, hoci v čase podpisu dodatku a jeho návrhu na vklad už na konanie za generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu nemal oprávnenie, ktorého platnosť poverenia uplynula 10. apríla 2007,

- zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníckeho práva k pozemkom medzi Slovenským pozemkovým fondom a RNDr. R. R. z 10. apríla 2007, prerušené rozhodnutím Správy katastra Poprad č. V-

2386/2007 zo dňa 29. mája 2007 doručené RO SPF v Poprade, obvinený Ing. T. T. v presne nezistený čas od 29. mája 2007 do 28. júna 2007 zabezpečil vypracovanie dodatku k zmluve o prevode vlastníctva k pozemkom, ktorý antedatoval dátumom z 10. apríla 2007 v čase svojho poverenia, v ktorom už boli odstránené nedostatky spôsobujúce prerušenie konania, a opätovne požiadal o zavkladovanie dodatku k zmluve o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom Správu katastra v Poprade návrhom DE/2007/03636 zo dňa 10. apríla 2007 vypracovaný Ing. U. Z., doručený Správe katastra Poprad 29. júna 2007, hoci v skutočnom čase podpisu dodatku po 29. máji 2007, ani podania návrhu na vklad nebol na konanie za generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu oprávnený, pretože platnosť poverenia uplynula 10. apríla 2007,

čím uprednostnil reštituentov U. J., rod. A., Ing. I. B., E. R. a RNDr. R. R. pred inými oprávnenými reštituentmi v uspokojení ich oprávneného nároku.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 326 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, ktorého výkon podmienene odložil na skúšobnú dobu 3 (tri) roky (§ 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák.).

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. januára 2017, sp. zn. 1To/43/2016 podľa § 319 Tr. por. zamietol. Odvolací súd nezistil chyby konania, vykonané dokazovanie považoval za dostatočné a zákonné a stotožnil sa s právnou kvalifikáciou skutku a uloženým trestom. V rozsiahlom odôvodnení uznesenia rozviedol skutočnosti vedúce k správnosti výroku o vine obvineného, súčasne sa podrobne zaoberajúc námietkami obvineného.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Adriany Ručkayovej dovolanie, ktoré oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený argumentoval tým, že skutok kladený mu za vinu sa nestal tak, ako bol vyšetrowaný, a nie je trestným činom. K naplneniu skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. je potrebné preukázať súčasne tri znaky - páchatelom je verejný činiteľ, páchatel koná v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, páchatel musí vykonávať svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu. Obvinený nevydával rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, iba uzatváral zmluvy o bezodplatnom prevode v zmysle ustanovenia § 34 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č. 330/1991 Zb.“). Súd vyložil definíciu verejného činiteľa nad rámec zákona a Ústavy Slovenskej republiky. Právomoc nemožno priznať predpisom nižšej právnej sily, pretože by to odporovalo čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V ďalšej časti dovolania rozobral pojem protiprávnosť trestného činu a základnú zásadu stíhania len zo zákonných dôvodov, pričom podľa jeho názoru súdy nižšieho stupňa prekročili rámec zákona a nesprávne kvalifikovali konanie obvineného. Zmluvy o bezodplatnom prevode boli uzatvorené za podmienok stanovených zákonom. Protiprávnosť konania obvineného vyvracia Záznam z 1. mimoriadneho zasadnutia Dozornej rady Slovenského pozemkového fondu z 2. júla 2007. Prípadne porušenie interného predpisu, ktoré nemá silu zákona, by mohlo viesť iba k disciplinárnemu konaniu, nie k trestnému stíhaniu. V tejto súvislosti poukázal na výpoveď Ing. M. U., generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu, ktorý uviedol, že pozemkový fond nie je verejná správa, ale štátny orgán nevydávajúci rozhodnutie. Antedatovanie dodatkov nebolo preukázané. Zmluvy boli podpísané reštituentami, resp. ich splnomocnenými zástupcami, pričom reštituentom bol pred uzatvorením zmlúv priznaný nárok právoplatným rozhodnutím obvodného pozemkového úradu. Odvolací súd vychádzal pri hodnotení postupu pri prideľovaní reštitučných plnení a náhrad zo znenia ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.“) platného od 1. júla 2016, nie zo znenia v rozhodnom čase od 1. decembra 2006 do 30. novembra 2007. Súdy nižšieho stupňa nešpecifikovali, ako obvinený svojim konaním mohol

uprednostniť niekoho, resp. kto by jeho konaním získal neoprávnený prospech alebo akú škodu spôsobil. Zmluvy boli riadne zapísané správou katastra, v dôsledku čoho nemohli byť v rozpore so zákonom. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané vykonávanie zverenej právomoci spôsobom odporujúcim zákonu, ani porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu. Dovolaciemu súdu preto navrhol, aby rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por., zrušil predmetné uznesenie a rozsudok okresného súdu a Okresnému súdu Bratislava I prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. K dovolaniu súčasne pripojil 3 prílohy, a to proces uzatvárania Dohôd o bezodplatnom prevode a spôsob výpočtu hodnoty pozemku, porovnanie ustanovenia § 11 zákona č. 229/1991 Zb. v časových verziách od 1. decembra 2006 do 30. novembra 2007 a od 1. júla 2016 a podanie na Okresnú prokuratúru Zvolen.

Dovolanie bolo zaslané na vyjadrenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorá na podanie nereagovala.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným Ing. T. T. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na Okresnom súde Bratislava I, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného bolo riadne odôvodnené v zmysle ustanovenia § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného

činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Obvinený predovšetkým namietal nenaplnenie skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa zneužívania právomoci verejného činiteľa dopustí verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

Objektom trestného činu je záujem štátu na riadnom výkone právomoci verejného činiteľa a ochrane práv a povinností fyzických osôb a právnických osôb, pričom páchatelom môže byť len verejný činiteľ ako špeciálny subjekt. Objektívna stránka spočíva vo vykonaní právomoci spôsobom odporujúcim zákonu, t. j. v porušovaní alebo obchádzaní zákonov alebo právnych predpisov vydaných na základe zákona. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie spolu s pohnútkou konania páchatela. Podľa § 15 Tr. zák. trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel a/ chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, alebo b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrobený. Pohnútkou ako fakultatívny znak subjektívnej stránky trestného činu vyjadruje vnútorný podnet, ktorý vedie páchatela k spáchaniu trestného činu, t. j. v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Škodou sa v zmysle ustanovenia § 124 Tr. zák. rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom, ako aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť. Za neoprávnený prospech sa považuje každé neoprávnené materiálne alebo nemateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel alebo iná osoba nemala právo.

Na uznanie osoby za verejného činiteľa v zmysle ustanovenia § 128 ods. 1 Tr. zák. je potrebné naplnenie všeobecných podmienok:

- a/ konkrétne postavenie, povolanie, služobný pomer alebo určitá funkcia osoby,
- b/ podieľanie sa na plnení úloh spoločnosti a štátu,
- c/ používanie zverenej právomoci danej v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh.

Dovolací súd pri posudzovaní naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný za vinného, vychádzal zo skutkových okolností ustálených súdmi nižšieho stupňa. Ako bolo uvedené vyššie, takto zistený skutkový stav nie je dovolací súd oprávnený skúmať a meniť.

Za verejného činiteľa sa okrem iných považuje aj osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy. Obvinený ako námestník generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu mal v období od 29. marca 2007 do 10. apríla 2007 (ďalej len „rozhodné obdobie“) poverenie generálneho riaditeľa Slovenského pozemkového fondu na jeho zastupovanie. V rozhodnom období preto namiesto riaditeľa riadil činnosť fondu, rozhodoval o všetkých jeho záležitostiach, konal za fond navonok, podpisoval právne akty vrátane zmlúv o bezodplatnom prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam a návrhov na vklad do katastra nehnuteľností.

Slovenský pozemkový fond je právnická osoba, ktorá koná vo verejnom záujme a ktorému bola zákonom č. 330/1991 Zb. zverená právomoc spravovať poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu, nakladať s pozemkami neznámych vlastníkov a v nadväznosti na to rozhodovať v súlade s ustanovením § 34 zákona č. 330/1991 Zb., t. j. bola mu zverená právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy. Verejnou správou sa rozumie činnosť vykonávaná orgánmi štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnymi inštitúciami pri zabezpečovaní verejných úloh. Jej hlavným cieľom je prevádzkovanie verejného blahobytu. Verejná správa teda predstavuje správu vo verejnom záujme. Podrobnejšie pojem „verejná správa“ rozviedli súde nižšieho stupňa, a to aj s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. augusta 2009, sp. zn. 8 Sžo 296/2008. Dovolací súd sa stotožnil s odôvodneniami nižších súdov, na ktoré v podrobnostiach odkazuje. Právomocou verejného činiteľa sa rozumie predovšetkým jeho oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach právnických a fyzických osôb a ukladať im úlohy. V širšom slova zmysle je právomoc moc, oprávnenie, právo rozhodovať vôbec, kompetentnosť. I keď teda právomocou nie je možné vždy rozumieť len oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach občanov a ukladať im úlohy, je v pojme právomoc obsiahnutý vždy prvok moci a rozhodovania. (R 17/1967)

Nakoľko obvinený ako štatutárny orgán zastupoval generálneho riaditeľa právnickej osoby, ktorá má zverenú právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, pričom sa podieľal na plnení úloh spoločnosti a štátu a takto zverenú právomoc požíval v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh, konal v postavení verejného činiteľa.

Obvinený v rámci zverenej právomoci rozhodoval o spôsobe uspokojenia náhrad priznaných reštituentom, pričom konal v rozpore s ustanovením § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., resp. § 6 ods. 2 zákona č. 503/2004 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2004 Z. z.“) v znení účinnom v čase spáchania skutku, ktoré zhodne upravujú povinnosť previesť bezodplatne do vlastníctva oprávnenej osoby, ktorej nemôžu byť vydané pôvodné pozemky, pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnená osoba súhlasí. Obvinený sa uvedenými zákonnými ustanoveniami neriadil, keď reštituentom U. J., RNDr. R. R., Ing. I. R. a E. B. svojvoľne určil náhradné pozemky v katastrálnych územiach R. J., R., T. a H. napriek tomu, že predmetným reštituentom vznikol nárok na vydanie pozemkov v iných katastrálnych územiach, o pridelenie pozemkov v určených katastrálnych územiach ani nežiadali, pričom im mali byť vydané aj pozemky, na ktoré si robili nároky iní reštituenti, mali byť predmetom kúpnej zmluvy s iným subjektom alebo boli vo vlastníctve inej osoby.

Ako správne uviedol okresný súd, priorityne mali byť náhrady vydané v katastrálnom území, v ktorom vznikol nárok a až v prípade neexistencie takýchto pozemkov bolo možné uvažovať o vhodných pozemkoch v iných katastrálnych územiach. Obvinený takto nepostupoval, keď napr. reštituentovi RNDr. R. R. prideliť náhradný pozemok v katastrálnom území R. J. napriek tomu, že v katastrálnom území C. boli vhodné pozemky, o čom svedčí zmluva s inými reštituentmi, ktorým bol pridelený náhradný pozemok v uvedenom katastrálnom území, pričom zmluvu za Slovenský pozemkový fond v rozhodnom období podpísal práve obvinený (aj keď s rôznymi nedostatkami, na ktoré poukázal Najvyšší kontrolný úrad). Obvinený teda vedel o existencii vhodných pozemkov v katastrálnom území, v ktorom vznikol reštituentovi RNDr. R. R. nárok, napriek tomu mu určil náhradný pozemok v katastrálnom území R. J..

Obvinený navyše konal aj v rozpore s internými pokynmi generálneho riaditeľa č. 1/1999 a č. 11/1999, ktorými bol upravený postup Slovenského pozemkového fondu pri vypracovaní a posudzovaní návrhov zmlúv a pri poskytovaní reštitučných nárokov, keďže pred uzatvorením zmlúv o bezodplatnom prevode nebola zo strany reštituentov podaná žiadosť o priznanie nároku na príslušnom regionálnom odbore Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „regionálny odbor“), neboli príslušným regionálnym odborom vypracované potrebné doklady a podklady (podklady boli vyhotovené priamo na generálnom riaditeľstve Slovenského pozemkového fondu podriadenými zamestnancami, ktorých si obvinený predvolal a dal im potrebné dokumenty), dotknuté obce neboli vyzvané na vyjadrenie sa k využitiu predmetných pozemkov (k výzve došlo až následne), k niektorým pozemkom neprebehlo šetrenie, resp. sa uskutočnilo až dodatočne, či na predmetné pozemky nebol uplatnený reštitučný nárok iným reštituentom (na pozemky v katastrálnom území R. J. boli skôr uplatnené nároky iných reštituentov). Obvinený zároveň antedatoval dodatky k zmluvám o bezodplatnom prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam uzatvorené s dotknutými reštituentmi k pozemkom v katastrálnom území R. J., aby sa zdali byť podpísané v čase, keď obvinený mal oprávnenie konať za Slovenský pozemkový fond. Nakoľko Správa katastra Poprad prerušila z dôvodu nesprávností údajov v zmluvách o bezodplatnom prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam jednotlivé vkladové konania v máji 2007, obvinený nemohol objektívne vyhotoviť dodatky s dátumom 10. apríla 2007. Dovolací súd preto považoval námietky obvineného o nepreukázaní antedatovania dodatkov za tendenčné a nelogické.

Na naplnenie skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa vyžaduje preukázanie úmyslu spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Ako bolo uvedené vyššie, za neoprávnený prospech sa považuje každé neoprávnené materiálne alebo nemateriálne zvýhodnenie, na ktoré by páchatel' alebo iná osoba nemala právo. Vzhľadom na to, že obvinený uprednostnil vybraných reštituentov, na ktorých mal určité väzby (napr. U. J. mala adresu trvalého pobytu u matky obvineného, S., P. bol spoločníkom obvineného vo viacerých firmách, mal záujem o odkúpenie pozemkov od RNDr. R. R. a za tým účelom ho kontaktoval s návrhom na pomoc pri vybavovaní náhradných pozemkov v katastrálnom území R. J.), na úkor iných oprávnených reštituentov, prideliť im náhradné pozemky v lukratívnych oblastiach, pričom niektoré boli reštituentmi (J., B.) následne hneď predané právnickým osobám, úmyselne zadovážil iným osobám neoprávnený prospech, na ktorý nemali nárok. Za iné osoby, ktoré získali neoprávnený prospech, možno považovať nielen reštituentky J. a B. (pri reštituentoch R. a R. nebol povolený vklad, aj keď úmysel previesť na nich vlastnícke právo k pozemkom v katastrálnom území R. J. bol preukázaný a v prípade úspešnosti vkladu a uzatvorenia kúpnej zmluvy s S.Z. by neoprávnený prospech získali aj tieto osoby), ktoré po povolení vkladu následne predali pridelené náhradné pozemky spoločnostiam LAND DANUBIA s.r.o. a DISA s.r.o., ktoré boli personálne prepojené, ale aj uvedené spoločnosti, ktoré získali pozemky v katastrálnych územiach T., H. a R. na úkor iných oprávnených reštituentov.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky, tieto sú totožné s argumentáciou obvineného v odvolacom konaní (s výnimkou poukazu na nesprávne znenie § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.). S jednotlivými tvrdeniami obvineného sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal odvolací súd, s ktorého argumentáciou k skôr uplatneným námietkam sa dovolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ňu odkazuje. Nad rámec odôvodnenia krajského súdu je potrebné uviesť, že podpísaním zmlúv o bezodplatnom prevode (a tomu predchádzajúcemu pokynu podriadeným na vypracovanie zmlúv) k predmetným pozemkom obvinený

zasiahol do vlastníckych práv iných oprávnených reštituentov, ktorým vznikol nárok na navrátenie pozemkov, resp. náhrad v katastrálnom území, kde pozemky pôvodne vlastnili. Zavkladovanie niektorých zmlúv o bezpodielovom prevode do katastra nehnuteľností nemalo vplyv na ne/naplnenie skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. V danom prípade bolo relevantné, že obvinený postupoval v rozpore so zákonom, keď predmetným reštituentom svojvoľne prideliť pozemky v iných katastrálnych územiach, ako im vznikol nárok. Správa katastra by pritom nezákonný postup obvineného, v tom smere, či v príslušnom katastrálnom území neboli vhodné pozemky na poskytnutie náhrady, ani nevedela preveriť, nakoľko v rámci vkladového konania preskúmava splnenie najmä týchto podmienok - oprávnenie nakladať s nehnuteľnosťou; podmienky platnosti zmluvy podľa ustanovení § 37 až 41a Občianskeho zákonníka; dodržanie právnych noriem o drobení pozemku, resp. spoluvlastníckeho podielu; náležitosti zmluvy podľa ustanovenia § 42 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam; dodržanie predpisov o štátnom majetku, o obecnom majetku a o majetku vyšších územných celkov; skutočnosť, či bola zmluva, ktorá sa povinne zverejňuje, zverejnená; splnenie podmienok podľa devízového zákona.

Vo vzťahu k námietke, že odvolací súd vychádzal z nesprávnych zákonných znení, dal dovolací súd za pravdu obvinenému, nakoľko postup pri prideľovaní pozemkov podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., ako aj poradie reštituentov podľa § 34 ods. 19 zákona č. 330/1991 Zb., bolo upravené až novelou zákona č. 559/2010 Zb. s účinnosťou od 1. marca 2011. Napriek tomu súdy nižšieho stupňa rozhodli správne, keď obvineného uznali za vinného z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a to vzhľadom na vyššie uvedené porušenie zákona. Na protizákonnosť konania obvineného nemal vplyv ani Záznam z 1. mimoriadneho zasadnutia Dozornej rady Slovenského pozemkového fondu z 2. júla 2007, ktorý nezistil porušenie zákona, nakoľko nedostatky pri vypracovaní zmlúv o bezodplatnom prevode vyplývajú zo zápisnice Najvyššieho kontrolného úradu a nedodržanie zákona zo spisového materiálu predloženého dovolaciemu súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného Ing. T. T. nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.